

Mid Term Review Waterbetrokken 2019-2023

Waterschap Amstel, Gooi en Vecht

 waterschap
amstel gooi en vecht

Inleiding

In de periode van 3 tot 12 maart 2021 zijn alle fractievoorzitters, dagelijks bestuursleden, de dijkgraaf en de jeugdbestuurder van Waterschap Amstel, Gooi en Vecht geïnterviewd over de voortgang van de uitvoering van het bestuursakkoord 'Waterbetrokken 2019-2023'. Het gesprek was opgedeeld in drie vragen:

1. Wat is bereikt en waar ben je trots op?
2. Welke ambities uit Waterbetrokken moeten de komende twee jaar nog aangepakt worden, en waarom zijn deze belangrijk?
3. Waar hebben we twee jaar geleden niet bij stilgestaan, maar is wel belangrijk geworden en hoe moeten we daarmee omgaan?

Het is de eerste keer dat alle fractievoorzitters zijn betrokken bij de midterm review. De gesprekspartners waardeerden dat. Sommige gesprekken gingen over de eigen concrete behaalde politieke resultaten. In andere gesprekken werd vooruitgeblikt naar stappen die nodig zijn om over 100 jaar nog een robuust watersysteem te garanderen. Deze midterm review is gemaakt op basis van de interviews. Aanvullend wordt een stand van zaken van het uitvoeringsprogramma Waterbetrokken opgesteld.

Inhoud

Inleiding	2
1. Halverwege	4
• Ambitieuus	4
• Geleefd	4
• Tarieven	5
• Werkwijze AB	5
• Transparantie en informatie	6
2. Samenwerken met de omgeving	7
• Zelfverzekerd	7
• Gebiedsgericht werken	7
• De inwoners	8
3. Naar een klimaatbestendig watersysteem	10
• Robuust watersysteem	10
• Bodemdaling	11
• Recreatie	12
4. Schoon water voor mens, dier en natuur	13
• Waterkwaliteit	13
• Biodiversiteit	13
• Samen werken aan energietransitie en een kringlooeconomie	13
• Stedelijke en demografische ontwikkelingen	14
5. Digitalisering	15
6. Financiën	15
7. Dingen die we niet op het netvlies hadden twee jaar geleden	16
• Grondwater	16
• Stikstof	16
• Droogte	16
• Nabrand ambities	16

Halverwege

Ambitueus

Over één ding is iedereen het eens: het bestuursakkoord Waterbetrokken is een ambitieus programma. Dat geldt voor het opstellen en uitvoeren van beleid op het gebied van de kerntaken, maar ook voor het ontwikkelen en invullen van visies op maatschappelijke opgaven. De duurzaamheidsambities worden breed onderschreven. De koers is goed, vinden veel geïnterviewden. Wel denken zij verschillend over de accenten en prioriteiten voor de komende twee jaar. Want dat er keuzes gemaakt moeten worden is duidelijk, alleen al vanwege de hoge ambities, maar ook door de incidenten waarmee AGV de afgelopen twee jaar is geconfronteerd.

Geleefd

Een aantal grote dossiers is AGV immers overkomen, zo beseft het merendeel van de bestuurders. Eén van hen zei het treffend: "De realiteit is, dat we best wel geleefd zijn." Een aantal, niet altijd voorziene, ontwikkelingen heeft veel invloed gehad op het werk van AGV. Denk aan de crisis bij het Afval Energie Bedrijf (AEB) en het overstappen naar HVC voor de verwerking van het zuiveringsslib. Maar ook aan het afwikkelen van de besluitvorming over de GroenGas installatie, de crisis rondom digitale veiligheid en uiteraard de impact van de Covid-19-pandemie. Dit alles stond niet in het bestuursakkoord, maar AGV moest er wel een oplossing voor vinden of in ieder geval een manier om ermee om te gaan.

Veel bestuurders benadrukten hierbij het belang van de goede samenwerking in het Algemeen en het Dagelijks bestuur. Dankzij die samenwerking kon er op complexe dossiers, met uiteenlopende standpunten van de politieke partijen, toch overeenstemming bereikt worden, of kon men zich bij de uitkomst neerleggen. Een deel van de bestuurders waarmee is gesproken, schrijft dit toe aan het goed voorbereide besluitvormingsproces en aan de uitgebreide informatievoorziening. De veerkracht van het bestuur is daarmee groot.

Een veel genoemd aandachtspunt is de inzet die het kost om onverwachte ontwikkelingen op te lossen. De incidenten, gecombineerd met de Covid-19-pandemie, trekken een zware wissel op de organisatie en vertragen de voortgang op de bestuurskalender. Een tweede aandachtspunt vormen de structurele aanpassingen die nodig zijn om de tekortkomingen op te lossen die de crisis rondom de digitale veiligheid heeft blootgelegd. De investeringen in het IT-beleid die hiervoor nodig zijn, worden nu in kaart gebracht, maar zeker is dat ze omvangrijk zullen zijn. Daarnaast loopt het traject over de governance, waarbinnen de aansturing van Waternet als uitvoeringsorganisatie van AGV opnieuw bekeken wordt. Ook dit is een onderwerp dat - terecht - veel tijd zal opeisen.

Tarieven

De goede samenwerking in het Algemeen en het Dagelijks bestuur heeft ook geresulteerd in voorstellen voor wijziging van het belastingstelsel, met als kern het stoppen van de onevenredige tariefstijging voor de agrarische sector. De bestuurders hebben hierin gezamenlijk opgetrokken, inzicht verworven in elkaars posities en draagvlak georganiseerd bij andere waterschappen. Met als resultaat dat de Unie van Waterschappen het voorstel heeft ingebracht bij het ministerie van IenW. Dit wordt breed ervaren als een succes waar men trots op is.

Werkwijze AB

In de gesprekken ging het ook over de werkwijze van het Algemeen bestuur. Daarin is een aantal verbeteringen aangebracht. De fractievoorzitters zijn daar heel tevreden over. Ze noemen met name de nieuwe opzet van de bestuursvoorstellen, de informatievoorziening via (technische) briefings, de sterk verbeterde onlinemediacommunicatie en de producten die ontwikkeld zijn om de voortgang te monitoren en daarmee de controlerende taak te vervullen. Ook het aanpassen van de vergaderplanning met minder Algemeen bestuursvergaderingen en meer facultatieve momenten wordt breed gedragen. Er zijn nog wel verdere verbeteringen mogelijk: zo zou, volgens sommigen, het invoeren van spreektijden een positieve impuls geven aan de vergaderingen. Ook de hoeveelheid onderwerpen op de agenda wordt genoemd als aandachtspunt. Een bestuurder: "Het aantal onderwerpen is groter geworden. Naast de kerntaken zijn duurzaamheid en leefomgeving erbij gekomen. Dus er is ook meer te bespreken."

De uitdaging in het werk van het Algemeen bestuur is de integrale blik: het in samenhang bekijken van het geheel aan onderwerpen. Volgens de bestuurders kan dat nog beter. "We moeten meer aandacht besteden aan het goed formuleren van de opdracht bij de start - de kaderstelling - en het doordenken van wat er allemaal voor nodig is om een goede besluitvorming te kunnen hebben."

"We zitten in een transitieperiode: van een organisatie waar alles kan, naar een organisatie waar keuzes gemaakt moeten worden. Als AB moeten we hier kaders voor maken. De basis van goede keuzes maken is een goed plan. Daarin moet het doel helder zijn en de doelmatigheid getoetst kunnen worden. Daarna kun je bepalen hoeveel middelen ervoor vrijgemaakt worden en tot slot controleren of het juiste goed gedaan is."

De ambities in het bestuursakkoord, de recent aangenomen motie in het Algemeen bestuur waarin gepleit wordt voor een gematigde tariefstijging, verbeterd inzicht en het beperken van de schuldquote (de verhouding tussen de jaarlijkse belastinginkomsten en opgebouwde schuld): al deze ontwikkelingen leiden ertoe dat niet alles kan, maar dat er keuzes gemaakt moeten worden.

Diverse bestuurders ervaren spanning in de verdere politisering van het bestuur van het waterschap. "Het feit dat we een monistisch systeem hebben en een functionele democratie zijn, wordt niet altijd door bestuurders nageleefd in de werkwijze", is een uitspraak die verschillende bestuurders onderschrijven.

Transparantie en informatie

Er bestaan breed gedeelde zorgen over de informatiepositie van het Algemeen bestuur. Aan de ene kant komt in meerdere gesprekken naar voren dat er te veel op detailniveau wordt bestuurd. Aan de andere kant wordt het gebrek aan transparantie vanuit Waternet opgevoerd als structureel probleem van de huidige governance en cultuur. De recente crisis rondom digitale veiligheid heeft dit aan het licht gebracht. Ook bestaan er zorgen of Waternet voldoende is toegerust om als beleidsmaker voor AGV te kunnen functioneren.

De voortgang in de aanpak van het IT-beleid wordt als goed beoordeeld. Het Algemeen bestuur voelt zich ook voldoende betrokken en gehoord. Toch heeft deze crisis geleid tot een gevoel van onbehagen bij de grote meerderheid van het Algemeen bestuur: ontvangen we alle informatie over alle dossiers die nodig is om onze taken goed uit te voeren? Deze vraag wordt beantwoord in een breder traject rondom de governance van AGV-Waternet. De verwachting is dat dit de komende twee jaar veel capaciteit en middelen zal vergen van de organisatie.

In de volgende paragrafen bespreken we de hoofdstukken uit het bestuursakkoord Waterbetrokken.

Het Bestuursakkoord Waterbetrokken is een ambitieus programma als het gaat om de kerntaken, maar ook als het gaat om bijvoorbeeld duurzaamheidsvraagstukken, innovatie en digitalisering.

Filmpjes:

[Met groengas op weg naar een duurzame toekomst](#)

[Droge voeten, aflevering: Ringdijk](#)

[Niets grappigs aan lachgas](#)

Samenwerken met de omgeving

Zelfverzekerd

Het waterschap is 'uit de luwte gekomen'. Veel bestuursleden beschouwen dat als een positieve ontwikkeling. Het AGV-bestuur neemt een zelfbewustere positie in. Bijvoorbeeld door aan te schuiven aan belangrijke overlegtafels, expertise te delen en af te stemmen met andere waterschappen, overheden en Rijkswaterstaat. De deelname van AGV, namens vier waterschappen, aan de overleggen van de Metropoolregio Amsterdam (MRA), wordt als voorbeeld genoemd, evenals het eerder aan tafel komen bij gebiedsontwikkelingen, het inbrengen van het belang van water bij ruimtelijke ordening en de samenwerking met stakeholders. "AGV zit vaker aan relevante tafels en er wordt beter naar ons geluisterd", is hier een veelgehoorde uitspraak.

“Zorg dat je water op de kaart krijgt’ was de opdracht. En dat is gelukt.”

Deze zelfverzekerde en geaccepteerde rol van AGV betekent ook veel extra - en soms ander - werk voor de organisatie. Dat levert de vraag op of er voldoende capaciteit is voor strategisch advies, afstemming met andere (collega)overheden, voorbereiding van deelname van AGV aan overlegtafels, politieke ontwikkelingen en visie- en beleidsvorming.

Een ander aandachtspunt dat voortkomt uit de zelfverzekerde rol, is de afbakening. Met welk doel zit AGV aan overlegtafels en draagt deelname bij aan maatschappelijke opgaven? Iedereen vindt het een evidente rol dat AGV zijn expertise deelt en het waterbelang voor het voetlicht brengt. De meningen verschillen echter over of AGV ook (pilot)projecten naar zich toe moet trekken, de regie moet nemen als andere overheden die laten liggen of de eigen taak zo ver moet verbreden dat er overlap ontstaat met de taken van andere overheden. Moet je vooraan staan bij innovatie en verantwoordelijkheid nemen, of moet je andere stakeholders en overheden stimuleren om die rol te pakken? De overwegingen die hier genoemd zijn, hebben zowel met de capaciteit van AGV als organisatie te maken, met de beschikbare middelen, alsook met de toekomst van het waterschap. Als het om de taakafbakening gaat, stellen sommige bestuurders dat "als we steeds op de stoel van de provincie gaan zitten, het dan waarschijnlijk is dat we in de nabije toekomst onder de provincie gaan vallen. Als afdeling water." In meerdere gesprekken werd gepleit voor een strenge afbakening van de taken.

Ook de dadendrang op de verbrede en gepolitiseerde agenda van het waterschap, kan risico's met zich meebrengen. "We zijn nog volop aan het leren hoe een politiek gestuurd waterschap functioneert en we moeten ervoor waken dat we onze rol niet groter maken dan die is. We zijn niet de baas over water. We hebben wel de expertise in huis om in de ruimtelijke ordening te adviseren", aldus een bestuurder.

“Het gebiedsgericht werken gaat goed. Het waterschap investeert in het informeren en betrekken van gebiedspartners en zoekt samen naar de beste oplossingen. Als waterschap investeren we in draagvlak en partnerschap.”

Gebiedsgericht werken

Bestuurders vinden dat de organisatie goed is in gebiedsgericht werken. Informatie wordt goed gedeeld, probleemanalyses worden gezamenlijk gemaakt en er worden oplossingen uitgewerkt, waarvoor breed draagvlak bestaat bij stakeholders. Als voorbeelden noemen de geïnterviewden de dijkverbeteringsprojecten, de aanpak van bodemdaling in de polders en de samenwerking met grondeigenaren. Een ander voorbeeld is de Schil Naardermeer, waar de natuurwaarden zijn

geborgd door samenwerking tussen de provincie, Natuurmonumenten en het waterschap. "Zorg voor maatwerk per gebied en maak betrokkenen mede-eigenaar. Laat hen meebetalen, want dan gaan mensen zich verdiepen in de materie en weet je zeker dat de kennis van iedereen benut wordt. Voor de langere termijn bereik je dan de beste oplossing", aldus een bestuurder.

Men is het erover eens dat deze werkwijze uiteindelijk leidt tot betere en goedkopere - want duurzamere - resultaten.

Deze werkwijze van het waterschap zou vaker navolging moeten krijgen bij andere overheden, zoals de provincie. Uitdaging voor het waterschap bij het gebiedsgericht werken is om ook andere overheden te motiveren een gebiedsgerichte, bottom-up, coöperatieve werkwijze te hanteren. Qua efficiënte inzet van middelen en samenwerking met gebiedspartners is hier winst te behalen.

De inwoners

De bestuurders constateren bijna unaniem dat inwoners onvoldoende weten wat het waterschap doet, en dat dat ook vaak betekent dat inwoners zich weinig bewust zijn van het belang van water. Iedereen bevestigt de wens om inwoners te informeren, bewust te maken en te betrekken bij de uitvoering. Er worden goede voorbeelden genoemd, zoals samenwerking bij dijkverbetering, citizen science projecten, de projecten die de jeugdbestuurder onderneemt en de onlinemediakanalen. Een deel van die projecten, en dan vooral die van de jeugdbestuurder, heeft minder bereik opgeleverd door de Covid-19-pandemie.

“Je kunt alleen succesvol zijn als je tevreden inwoners hebt.”

Ondanks de goede voorbeelden, is het algemene idee toch dat het niet genoeg is: er moet meer aandacht komen voor water. Bijvoorbeeld via het investeren in jeugdeducatie, een ambassadeursrol van leden van het Algemeen bestuur in hun eigen buurten, scholen en verenigingen, en het medeverantwoordelijk maken van inwoners bij de uitvoering van waterschapstaken. Om bewustwording te vergroten, wordt geopperd om meer inspirerende voorbeelden en handelingsperspectieven te laten zien in de communicatie, zoals bijvoorbeeld uit Rainproof en het terugwinnen van medicijnen.

“Wij doen aan participatie omdat de besluitvorming er beter van wordt. Je moet mensen betrekken vanaf het begin, anders kom je ze later weer tegen.”

Het belang van participatie van inwoners wordt vaak genoemd. Geïnterviewden benadrukken dat het waterschap de dialoog zoekt en luistert naar de zorgen - en kennis - van bedrijven, inwoners en gemeenteambtenaren. Zij hebben kennis en ervaring in het gebied, die aanvullend kan zijn. Ook hier worden dijkverbeteringsprojecten en de Schil Naardermeer genoemd als succesvolle voorbeelden. De inzet van omgevingsmanagers bij dijkverbeteringen leidde wellicht tot meer voorbereidingstijd en extra kosten bij de start van het traject, maar zorgde wel voor breed draagvlak aan het eind én voor oplossingen waarop minder bezwaren kwamen, waardoor er uiteindelijk minder vertraging ontstond. Bestuurders zien kansen in meer citizen science projecten. Een aandachtspunt is dat we iedereen bereiken en inclusieve participatievormen ontwikkelen.

Het ondersteunen en stimuleren van bewonersinitiatieven wordt een aantal keren genoemd, soms ook in combinatie met een actief vrijwilligersbeleid. Is de organisatie hiertoe voldoende ingericht? En is er genoeg informatie beschikbaar voor inwoners om initiatieven te ontwikkelen?

Het gebiedsgericht werken in het landelijk gebied zit vaak al op het niveau van cocreatie: als gelijkwaardige partners samenwerken aan projecten. Data delen met inwoners kan alleen als aan strenge privacyregels wordt voldaan en als de kosten binnen de perken blijven.

Bestuurders benoemen dat een start is gemaakt met de rol van AGV in de maatschappij en kijken uit naar het handen en voeten geven aan de leeragenda.

Het waterschap zet in op gebiedsgericht werken, samenwerken met belangrijke stakeholders en betrekken van bewoners bij de taken van het waterschap

Filmpjes:
[De Blauwe Golf](#)

[Baggeropgave Loosdrechtse Plassen](#) [[Provincie Noord Holland](#)]

[Oplevering Amsteldijk](#)

Naar een klimaatbestendig watersysteem

“Hebben we als Algemeen bestuur voldoende gezamenlijk beeld van de grote veranderingen en de urgentie en de doorwerking daarvan voor ons waterschap maar ook met onze andere waterschappen?”

Robuust watersysteem

Dit jaar wordt het Boezemplan 2.0 voorbereid. Dat plan bevat de strategie voor het gehele watersysteem in het AGV-gebied. Een belangrijk onderwerp volgens velen, omdat we tegen de grenzen van het watersysteem aanlopen en omdat de vraagstukken van zoetwatervoorraad, verzilting en verdroging steeds urgenter worden. Zij verwachten dat dit in de komende twee jaar van de bestuursperiode veel aandacht zal vragen.

“Het inpolderen van de Noordzee is geen oplossing. Maar verzilting is wel een reëel probleem.”

Deze plannen reiken veel verder dan de huidige bestuursperiode. En dat is volgens sommigen het atypische karakter van de kerntaken van het waterschapsbestuur: bijna alle investeringen worden gedaan met termijnen van 30, 50 tot zelfs 100 jaar. De uitdaging zit erin om partners ook in die termijnen te laten denken en het belang van een robuust watersysteem te laten borgen.

Dat betekent bijvoorbeeld: niet of anders bouwen in gebieden die gevoelig zijn voor de gevolgen van klimaatverandering of bodemdaling. Het betekent ook investeren in pompen en assetmanagement. En praten als Brugman bij overheden om het belang van het watersysteem op de agenda te krijgen. Gemeenten beseffen steeds beter dat ze waterschappen moeten betrekken bij planvorming in de ruimtelijke ordening. Het Dagelijks bestuur neemt een goede positie in bij overleggen met gemeenten, provincie en Rijkswaterstaat. Een belangrijk traject hierin is ook 'toekomstbestendig Watersysteem', waar AGV aan tafel zit met alle waterbeheerders rondom het Amsterdam Rijnkanaal - Noordzeekanaal. Het watersysteem van AGV hangt nauw met dit gebied samen. Daarom is het van belang om samen te werken aan een toekomstbestendig systeem. Ook hierin moeten de komende jaren stappen gezet worden.

Een paar bestuurders uit het Algemeen bestuur hebben behoefte aan gezamenlijk uitzoomen en naar het watersysteem kijken met de blik van het jaar 2100. Welke veranderingen staan er op stapel? Wat gaan we verbouwen, hoe wonen en leven we?

Naast het samenwerken met andere overheden en organisaties, komen ook andere aandachtspunten naar voren die de komende twee jaar en verder aandacht vragen. Zo zullen er maatregelen genomen moeten worden om verzilting en verdroging tegen te gaan, het liefst op polder- en gebiedsniveau. Ook de waterverdeelproblematiek is urgent. Er is een gerede kans dat er in de toekomst te weinig water is. Hier moet een plan voor komen, met als doel dat we de droogte opvangen met gebiedseigen water.

Dat kan ook betekenen dat AGV de discussie over het peilbeheer anders moet gaan voeren. Moeten we water langer vasthouden en een buffer opbouwen in de bodem voor oppervlaktewater? De bestuurders zijn het erover eens dat het waterschap naar verschillende mogelijkheden moet kijken, waarbij we afwegingen maken, innovatieve werkwijzen verkennen en aansluiten bij de mogelijkheden in een polder of gebied. 'Gebiedsgericht' en 'bottom-up' zijn sleutelwoorden voor een aantal bestuurders: "Als je aansluit bij de energie van stakeholders en hen vanaf het begin betreft, dan gaan mensen meedenken en worden ze ook eigenaar van de verandering. Als het werkt, dan zullen anderen vanzelf volgen."

Een aandachtspunt voor de komende twee jaar is de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2022. De watertoets vervalt en er is zorg of het belang van water - en de invloed van AGV - voldoende is geborgd. Ook vragen sommige bestuurders zich af of de organisatie klaar is voor het nieuwe werken onder de Omgevingswet.

Bodemdaling

Bodemdaling in het landelijk gebied staat goed op de kaart. Bestuurders tonen zich tevreden over de gebiedsgerichte, bottom-up aanpak en de betrokkenheid van stakeholders. Wel vragen we veel van grondeigenaren. Zij verdienen hun investeringen niet terug. En ook de gevolgen van de aanpassingen aan het peilbeheer zijn ongewis voor deze ondernemers.

Aandachtspunt voor de komende jaren is het investeren in een op elkaar afgestemde aanpak van alle overheden. Het komt nu nog voor dat de provincie vrijwillig vertrekkende agrariërs uitkoopt, zonder te kijken of dit winst oplevert voor het watersysteem. De maakbaarheid om het waterpeil in bepaalde gebieden te verhogen is misschien groot, maar de kosten zijn dat ook. De uitdaging is om een integrale strategie en visie te maken, samen met andere overheden en partners in het gebied. Dat betekent voor sommige bestuurders dat je investeert in de 'blijvers' en niet in de 'vertrekkers'.

Een discussiepunt is welke rol AGV moet vervullen. Voor de één is de rol van AGV nog te vaak die van 'we doen mee', terwijl we ook het voortouw zouden kunnen nemen en een regierol op ons kunnen nemen. Bijvoorbeeld in een aantal pilots. Andere bestuurders houden juist graag vast aan 'schoenmaker blijf bij je leest': zij willen investeren in de relatie met andere overheden en in het hen adviseren over waterzaken.

De veenweidestrategie geldt ook voor natuurgebieden: veen zakt ook daar. Dat vraagt om een aanpak. Bestuurders benoemen hier dat het verhogen van het grondwaterpeil in natuurgebieden tot een vermindering van de uitstoot leidt.

Een constatering van een aantal bestuurders is dat bodemdaling in het stedelijk gebied nog niet op de agenda staat. Hier moet aandacht aan besteed worden in de komende jaren.

Recreatie

Een aantal bestuurders benoemt de druk op natuurgebieden door recreatie en pleit voor maatregelen om verstoring tegen te gaan. Deels door handhaving op het water, maar ook door nieuwe maatregelen, zoals bijvoorbeeld het verbieden van waterscooters.

We lopen steeds meer tegen vraagstukken aan als zoetwatervoorraad, verzilting en verdroging. Het waterschap werkt daarom aan een robuust en klimaatbestendig watersysteem.

Filmpjes:

[Aanpak Bodemdaling: leren door te doen](#)

[Natte teelt tegen bodemdaling](#)

[Onderhoud Groote Zeesluis Muiden | volledige versie](#)

Schoon water voor mens, dier en natuur

Waterkwaliteit

De bestuurders zijn het erover eens dat de doelen uit de Kader Richtlijn Water gehaald moeten worden. Het bestuursakkoord Waterbetrokken bevat de juiste ambities over waterkwaliteit, vinden de bestuurders, maar er is zorg bij sommigen of het gaat lukken. Staat waterkwaliteit hoog genoeg op de agenda? Laat AGV zich niet te veel afleiden door maatschappelijke opgaven? Doen beheerders van natuurgebieden genoeg en moeten we niet eerst exoten bestrijden?

“Water moet overal een goede kwaliteit hebben. Als wij Europa nodig hebben om ons werk te doen, dan zijn we verkeerd bezig. Je moet het zelf willen.”

Waarom duurt het zo lang voordat er een visie en beleid is op het gebied van plastic en bronaanpak? Hoe worden burgers betrokken? Al dit soort vragen worden daarbij gesteld. Een aantal bestuurders pleit ervoor om prioriteit te geven aan waterkwaliteit en redeneert dat investeringen in herstel van biodiversiteit niet lonen als de waterkwaliteit onvoldoende is. Sommigen geven aan dat citizen science projecten een goede manier zijn om de betrokkenheid van stakeholders en burgers te vergroten, en pleiten voor opvolgacties, zodat inwoners betrokken blijven.

Samenwerking met andere overheden, bedrijven, boeren en burgers is essentieel om waterkwaliteit te borgen.

Biodiversiteit

Bestuurders kijken uit naar het Biodiversiteitsherstelplan, dat in 2021 geagendeerd wordt. Ook hier benadrukken verschillende van hen dat herstel van biodiversiteit een integraal onderdeel is van al het beleid van AGV: bij elk onderwerp moet er een toets zijn of het bijdraagt aan herstel van biodiversiteit. We zijn deels afhankelijk van anderen voor het slagen hiervan, we moeten het dus goed afstemmen met partners en ook duidelijk communiceren wat we van elkaar verwachten.

Een paar bestuurders zien een grote rol weggelegd voor inwoners van het gebied. Deels door bewustwording, maar ook door hen actief te betrekken en medeverantwoordelijkheid te geven bij bijvoorbeeld het signaleren van waar het niet goed gaat (denk aan maaibeleid of waar bloemen gezaaid kunnen worden).

Samen werken aan energietransitie en een kringlooeconomie

AGV zit aan tafel bij de regionale energietransitie en investeert in het energieneutraal maken van de eigen bedrijfsvoering. Dat gaat niet zo snel als bestuursleden zouden willen. Als voorbeeld noemt een aantal bestuurders het plaatsen van windmolens bij de RWZI in Amsterdam-West. Recent is het 'geen bezwaar' ontvangen van de provincie Noord-Holland en de volgende stap is het voorleggen van het investeringsbesluit aan het Algemeen bestuur. Er gaat veel tijd overheen voordat die molens er daadwerkelijk staan.

Een onderwerp dat een paar keer is genoemd, is het terugwinnen van grondstoffen. Iedereen is positief over het idee, maar of het haalbaar is, moet nog blijken. In de komende periode is aandacht nodig voor de verdere uitwerking van deze ambitie in de samenwerking met HVC voor de verwerking van zuiveringsslib.

Sommige bestuurders noemen aquathermie als kans. Maar wel een kans waarvan, volgens de meesten, de haalbaarheid ook goed onderzocht moet worden. Welke investeringen zijn ervoor nodig? Is er voldoende capaciteit in de organisatie? Gekoppeld hieraan worden vragen gesteld over de rechtmatigheid van uitgaven op niet-kerntaken: weten we wat we juridisch mogen als waterschap? En waar je eventuele kosten kunt verhalen?

De GroenGas installatie wordt een paar keer genoemd. De meesten vinden dit een positieve ontwikkeling. De meningen zijn verdeeld over in hoeverre het waterschap de rol van het bedrijfsleven moet overnemen en waar de opbrengsten aan besteed moeten worden. Sommigen pleiten ervoor de baten aan te wenden om de lasten te verlagen voor inwoners. Anderen willen de baten investeren in de ambities op het gebied van duurzaamheid van het waterschap.

Stedelijke en demografische ontwikkelingen

De bouwopgave in het AGV-gebied is enorm. En dat in een gebied dat al redelijk volgebouwd is, met veel polders en natuur in het gebied. De nieuwe bouwlocaties moeten bestand zijn tegen klimaatverandering en bodemdaling. AGV heeft ervoor gekozen om samen te werken en te overleggen over de keuze van de bouwlocaties. Het waterschap moet andere overheden helpen om scherp te krijgen wat het betekent als water sturend is voor de ruimtelijke inrichting. Dat is een voorbeeld van het omarmen van de complexiteit van een vraagstuk. Ook met betrekking tot dit punt wordt verschillend gedacht over de vraag of het waterschap ook de regie moet voeren.

“We moeten de complexiteit omarmen in plaats van wegedeneren.”

De enorme woningbouwopgave heeft gevolgen voor de omvang van de taken van het waterschap en de ruimte die dat kost. Gesprekspartners willen dat het Algemeen bestuur ook op strategisch politiek niveau opereert. Bijvoorbeeld door zich in te zetten voor de juiste paragrafen over water en klimaatadaptieve maatregelen bij nieuwbouw in alle verkiezingsprogramma's voor de gemeenteraadsverkiezingen.

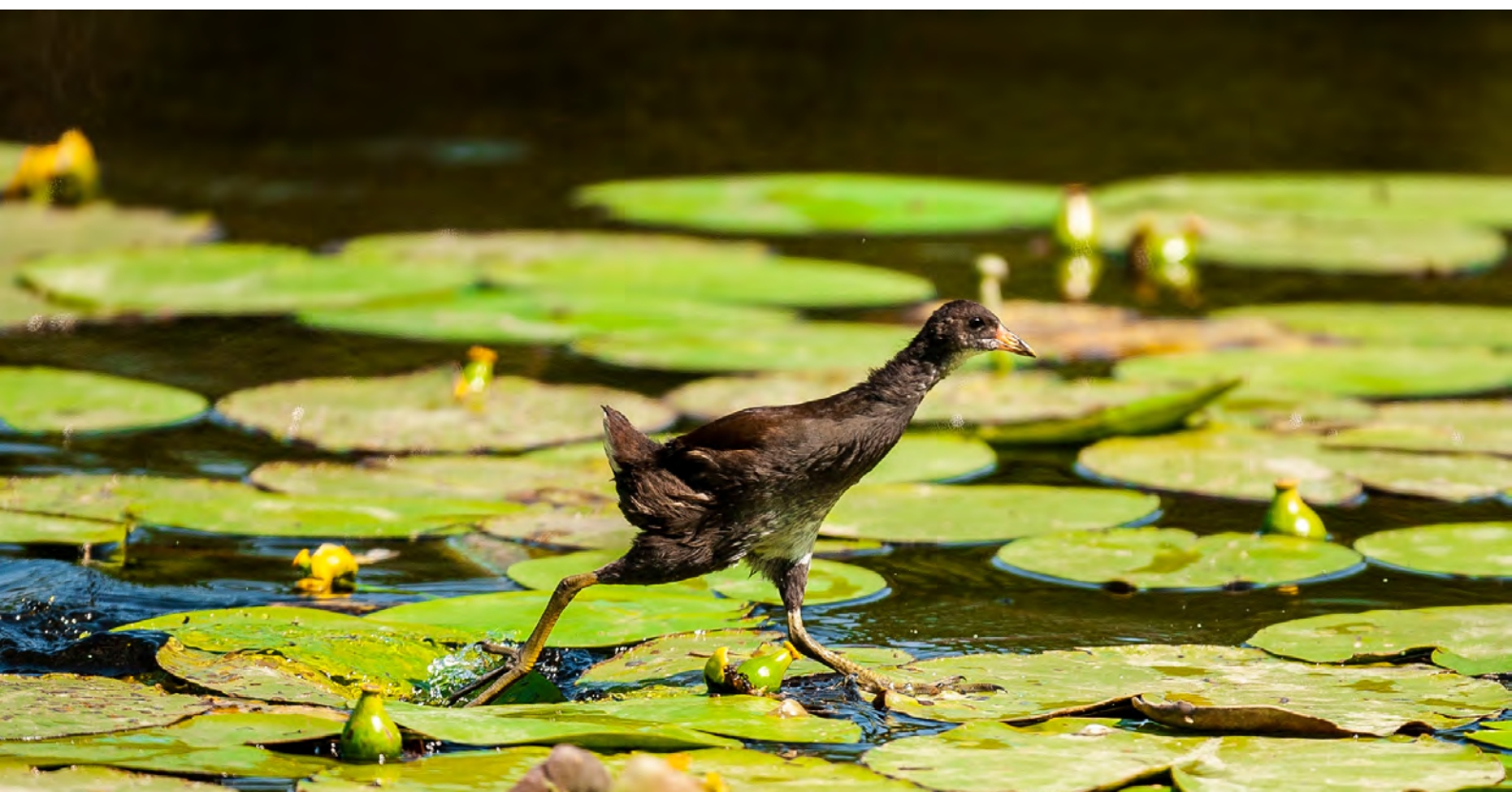
Het waterschap zorgt voor schoon en voldoende water in het beheergebied. Daarnaast wordt ingezet op het vergroten van de biodiversiteit, de mogelijkheden voor gebruik van energie uit water en het terugwinnen van grondstoffen uit de watercyclus.

Filmpjes:

[Schoon water dankzij de defosfateringsinstallatie Naardermeer](#)

[Een waterkwaliteitsscherm bij de Oudhuizersluis](#)

[Klimaatverandering - Het blauw-groene dak de oplossing voor de verdichtende stad?](#)

Digitalisering

Het digitaliseringsdossier vergt veel middelen en menskracht van de organisatie en het bestuur. “We varen in de mist” is een tekenende uitspraak uit één van de interviews. Het aanpakken van de digitale veiligheid is essentieel, maar zal zeker tot vertraging leiden bij andere projecten. Er staan nog veel vragen open. Alle bestuurders erkennen dat digitalisering veel aandacht zal blijven opeisen in deze bestuursperiode.

Financiën

Zoals eerder opgemerkt, is er brede waardering voor de werkwijze en inzet van AGV om een voorstel te ontwikkelen en draagvlak te organiseren voor een wijziging in het belastingstelsel dat nu boeren onevenredig belast.

Ook de stappen die gezet zijn op het gebied van sociaal innen worden gewaardeerd en zijn op koers.

Er wordt verschillend gedacht over wie de kosten van de maatschappelijke opgaven moet dragen. Sommigen zien dit als de eigen verantwoordelijkheid van het waterschap, anderen vinden dat andere overheden hier steviger aan moeten bijdragen.

Er is discussie over de ontwikkeling van de tariefstijging en de schuldquote. De ambitie in het bestuursakkoord en in de recent aangenomen motie is helder: beperkte tariefstijging en geen verdere toename van de schuldquote. Tegelijkertijd stellen bestuurders dat de kosten voor de maatschappelijke opgaven die op het waterschap afkomen toenemen, en bij voorkeur ook door het waterschap gefinancierd moeten worden. Anderen stellen dat er alleen vanwege onvoorziene zaken in de uitvoering van de kerntaken afgeweken kan worden van de voorgenomen tariefstijging.

De beperkte capaciteit en middelen van het waterschap brengen met zich mee dat bij extra uitgaven ook nagedacht moet worden over wat het waterschap niet meer gaat doen. Dit vraagt om een cultuurverandering bij het Algemeen bestuur.

Informatie

In de interviews wordt gepleit voor meer inzicht in de uitgaven in de begroting. Waar geven we ons geld aan uit? Hoe is het verdeeld over kerntaken, maatschappelijke opgaven, gebieden en netwerken?

Dingen die we niet op het netvlies hadden twee jaar geleden

Grondwater

Er is grote versnippering in de taken op het dossier grondwater. Provincie, gemeenten, grondeigenaren, beheerorganisaties en het waterschap hebben hierin elk een verantwoordelijkheid. Door de droogte is het vraagstuk actueler geworden. Het waterschap heeft veel kennis in huis, meer dan andere overheden en partners. AGV moet nadenken over welke rol en positie het wil innemen. Een belangrijke kanttekening die bestuurders maken, is dat als het waterschap verantwoordelijk is voor grondwater, het ook verantwoordelijk is voor dingen die misgaan als het grondwater niet op orde is.

Stikstof

Het stikstofdossier heeft invloed op ons watersysteem. We moeten een strategie ontwikkelen voor hoe we omgaan met het peilbeheer, als de stikstofaanpak leidt tot aanpassingen in de ruimtelijke ordening. Daarbij moet je naar gebieden kijken en naar functies van dat gebied. De adviserende rol van AGV kan hierbij versterkt worden.

Droogte

De extreme droogte van de laatste paar zomers was niet voorzien. Bestuurders benadrukken dat het waterschap zich moet voorbereiden op langdurige en extreme droogte. Daarbij verwijzen zij naar het recente RIVM-rapport over de temperatuurstijging: de stijging gaat sneller en wordt onvoldoende afgeremd. Wat betekent dat voor onze inwoners, bedrijven en boeren – en voor het waterbeheerprogramma? Welke innovaties zijn mogelijk en hoe garanderen we voldoende water?

Deels gekoppeld hieraan, spreken sommigen hun zorg uit over de groeiende groep klimaatontkenners. Hoe gaan we hiermee om als waterschap? Wat betekent het voor ons werk en het draagvlak daarvoor?

Nabrandende ambities

In de interviews wordt het ambitieuze bestuursakkoord onderschreven, maar worden er ook kanttekeningen geplaatst. Was er voldoende inzicht in wat de organisatie aankan, toen Waterbetrokken werd geschreven? En, gezien de structurele problemen die door incidenten op tafel kwamen, en die veel geld en menskracht kosten: moeten we de komende twee jaar dan niet – opnieuw – prioriteren in de ambities?

“De ambities uit Waterbetrokken zijn talrijk. Halen we het? Of moeten we in deze midterm review ook een eerlijke en realistische discussie voeren over wat haalbaar is en wat niet. Ook: aan welke knoppen kunnen we draaien en welke niet? Welke externe factoren hebben invloed op het gebrek aan voortgang op sommige dossiers? En welke interne factoren in de werkprocessen vragen om verbetering?”

Dingen die we niet op het netvlies hadden > droogte is een belangrijk zorgpunt de afgelopen jaren, ook grondwaterpeil en stikstof zijn dossiers die de aandacht vragen.

Filmpjes:
[Welke maatregelen nemen wij bij de heersende droogte?](#)

[DAM, wat een brakke toestand!](#)

